

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 12 juni 2018

434/2018

Statsrådets förordning om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av lagen om transportservice (320/2017):

1 §

Utbildning för grundläggande yrkeskompetens

Utbildning för grundläggande yrkeskompetens ges i gemensamma eller särskilt definierade undervisningsämnen för grundläggande yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare för transportformen i fråga. Utbildningen ska avslutas med ett prov som motsvarar undervisningen. Utbildningen ska i ändamålsenliga proportioner omfatta praktisk och teoretisk undervisning så att det kunnande som en grundläggande yrkeskompetens förutsätter uppnås.

Vid utbildning och prov ska dessutom iakttas de bestämmelser som ingår i avsnitt 1 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG, nedan *direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik*.

Ett utbildningscentrum som godkänts av Trafiksäkerhetsverket ska ge studeranden ett intyg över att han eller hon fått föreskriven undervisning. Intyget ges på Trafiksäkerhetsverkets blankett och det ska visas upp vid anmälan till prov som ordnas på verkets ansvar.

2 §

Genomförande av körundervisning inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens

Utbildningen för grundläggande yrkeskompetens ska omfatta undervisning i syfte att främja ett tryggt, ekonomiskt och miljövänligt körsätt samt i syfte att utveckla identifieringen av riskfaktorer i trafiken, undvika tillbud och agera vid olyckor och lindra följderna av olyckor.

Den i 1 mom. avsedda undervisningen inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens omfattar minst 20 timmar och inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens i snabbare tempo minst 14 timmar och av dessa ska minst sju timmar genomföras i form av praktiska övningar. Om den grundläggande yrkeskompetensen utvidgas till att omfatta någon annan transportform, ska undervisning ges minst sju timmar och den ska genomföras i form av praktiska övningar. De praktiska övningar som avses i detta moment kan inte räknas till det minimiantal timmar körundervisning som avses i II avd. 3 kap. 6 § i lagen om transportservice (320/2017).

Av körundervisningen får högst åtta timmar eller inom utbildningen i snabbare tempo högst fyra timmar ges med simulator eller på en särskild träningsbana.

Läraren ska vara med i fordonet när körundervisning ges i trafiken. I fråga om lärarens plats i fordonet tillämpas vad som föreskrivs om körundervisning för körkort för motsvarande kategori. Om eleven inte har körkort för det fordon som används i körundervisningen, tillämpas i fråga om körundervisning vad som föreskrivs om körundervisning för körkort för motsvarande kategori.

Vid körundervisning i simulator kan läraren samtidigt övervaka flera elever som genomgår utbildning för yrkeskompetens. Om läraren när simulator används för körundervisning inte befinner sig i samma utrymme som den som utbildas, ska undervisningen ges med hjälp av en teknisk anslutning, som möjliggör ett tillförlitligt fastställande av identiteten på den som utbildas och en växelverkan i realtid mellan läraren och den som utbildas under hela den tid som lektionen pågår.

Vid körundervisning på en särskild träningsbana kan läraren samtidigt övervaka flera elever som genomgår utbildning för yrkeskompetens, om dessa har körkort för det fordon som framförs. Den som utbildas ska ha anordningar, som möjliggör en växelverkan i realtid mellan läraren och den som utbildas, om läraren inte är med i fordonet. Om den som utbildas inte har körkort för fordonet, ska läraren vara med i fordonet.

3 §

Tillgodoräknande av transportföretagarkompetensen i utbildningen för grundläggande yrkeskompetens

Förvärvande av sådan transportföretagarbehörighet som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG får, på det sätt som föreskrivs i 2 mom., räknas till godo i annan utbildning för grundläggande yrkeskompetens, med undantag av sådan som förvärvats i snabbare tempo. Tillgodoräknande gäller inte prov.

Transportföretagarkompetensen tillgodoräknas i fråga om bussförarutbildningen i den undervisning som avses i punkterna 2.1, 2.3, 3.1, 3.5, 3.6 och 3.8 i bilaga I till direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik och i fråga om lastbilsförarutbildningen i den undervisning som avses i punkterna 1.1, 1.4, 1.6, 2.1, 2.2, 3.1, 3.4, 3.6 och 3.7 i bilaga I till direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik till den del som undervisningen täcker gemensamma ämnesområden och motsvarar undervisningens innehåll enligt undervisningsplanen. Den kompenserade utbildningen får omfatta högst 24 timmar. Utbildningscentrumen beslutar om tillgodoräknande av utbildning.

4 §

Fortbildningens innehåll och genomförande

Fortbildningen kan genomföras som teoriundervisning, körundervisning, praktiska övningar eller som kombinationer av dessa. Utbildningen ska genomföras i perioder på minst sju timmar och en sådan period kan delas upp på dagar som följer på varandra. Fortbildningen ska dock alltid innehålla minst sju timmar sådan undervisning som föreskrivs i 2 § 1 mom.

I fråga om genomförandet av körundervisning med simulator tillämpas vad som i 2 § 5 mom. föreskrivs om körundervisning med simulator inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens.

Fortbildningen ska ges under den giltighetstid för yrkeskompetensen för vars fortsättning fortbildningen genomgås eller, om giltighetstiden för yrkeskompetensen har upphört, under den femårsperiod som föregår sökande av ett yrkeskompetensbevis eller anteckning

om yrkeskompetens i förarens körkort. Om grundläggande yrkeskompetens utvidgas till att omfatta någon annan transportform, börjar en ny tidsfrist för fortbildningskravet från uppnåendet av den nya kompetensen.

Utbildningscentrumet ska ge ett intyg över avlagd fortbildning inom två veckor från det att fortbildningen slutfördes. Om utbildningen ges i perioder, ska intyg ges för avlagd period inom den nämnda tidsfristen efter varje period.

5 §

När en person som genomgår yrkesutbildning för förare får framföra ett fordon

En person som genomgår i II avd. 3 kap. 8 § i lagen om transportservice avsedd yrkesutbildning ska medföra ett godkännandedokument under körning och på begäran visa upp det för polisen eller någon annan trafikövervakare. På avbrytande av körning tillämpas bestämmelserna i II avd. 3 kap. 13 § 4 mom. i lagen om transportservice.

Om studierätten för en studerande som fått ett godkännandedokument dras in, den studerande avhålls från studierna, studierna avbryts tillfälligt eller den studerande anses ha avgått på det sätt som avses i lagen om yrkesutbildning (531/2017), upphör godkännandedokumentet att gälla. Utbildningscentrumet ska utan dröjsmål informera den som är personuppgiftsansvarig i fråga om trafik- och transportregistret och den som fått dokumentet om detta. Den som fått dokumentet ska returnera det till utbildningscentrumet.

6 §

Ansökan om yrkeskompetensbevis för förare eller en anteckning om yrkeskompetens i körkortet

Om yrkeskompetensbevis för förare söks på grundval av en utbildning för grundläggande yrkeskompetens, ska till ansökan fogas:

1) ett sådant fotografi av sökanden som uppfyller kraven för ett fotografi för körkort, om inte sökanden använder sig av ett i myndighetens register sparat fotografi som uppfyller kraven,

2) sökandens namnteckningsprov, som uppfyller kraven för ett namnteckningsprov för körkort, om inte sökanden använder sig av ett i myndighetens register sparat namnteckningsprov som uppfyller kraven,

3) ett intyg över genomgången utbildning för grundläggande yrkeskompetens och avläggande av ett därtill hörande prov med godkänt resultat eller en kopia av ett betyg över avlagd yrkesexamen i vilket antecknats att nämnda utbildning genomgåtts, och

4) en kopia av körkortet, om körkortet har utfärdats någon annanstans än i Finland.

Om yrkeskompetensbevis för förare söks på grundval av genomgången fortbildning, ska till ansökan fogas utredning enligt 1 mom. 1, 2 och 4 punkten. Uppgifter om genomgången fortbildning erhålls vid ansökan om yrkeskompetensbevis eller anteckning om yrkeskompetens i körkortet från utbildningsanordnarens anmälan till trafik- och transportregistret. Om yrkeskompetensbevis eller en anteckning om yrkeskompetens i körkortet söks på grundval av genomgången fortbildning inom sex månader före den yrkeskompetensperiod som antecknats på sökandens yrkeskompetensbevis eller körkort löper ut, fortsätter yrkeskompetensen från det att den föregående yrkeskompetensperioden löpt ut.

En anteckning om yrkeskompetens i körkortet kan sökas endast om sökanden inte har ett yrkeskompetensbevis för förare med samma anteckning.

7 §

Anteckning om yrkeskompetens

Den anteckning som anger yrkeskompetensen innehåller den harmoniserade gemenskapskoden 95, som nämns i artikel 10.2 i direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik, samt

det datum fram till vilket yrkeskompetensen är i kraft. Anteckningen ska göras i yrkeskompetensbeviset för förare eller i körkortet invid anteckningen om den körkortsklass eller de körkortsklasser som motsvarar yrkeskompetensen.

Om fortbildningen har getts i perioder, räknas den i II avd. 3 kap. 13 § 3 mom. i lagen om transportservice föreskrivna giltighetstiden för anteckningen om yrkeskompetens från det intyg som getts när den sista perioden genomgått. Om yrkeskompetensbevis eller anteckning i körkortet söks på grundval av genomgången fortbildning inom den i 6 § 2 mom. avsedda tidsfristen, börjar giltighetstiden för anteckningen om yrkeskompetens från datumet för den föregående anteckningen.

8 §

Utlämnande av yrkeskompetensbevis, förstörande av beviset och tillfälligt dokument

Ett yrkeskompetensbevis lämnas inte ut, om föraren står under körförbud eller temporärt körförbud eller om han eller hon sedan tidigare i sitt körkort har en anteckning om motsvarande giltighetsperiod beträffande yrkeskompetensen. Om den som ansöker om yrkeskompetensbevis i sitt körkort sedan tidigare har en anteckning om samma giltighetsperiod gällande yrkeskompetensen, ska han eller hon före utlämnandet av yrkeskompetensbeviset ansöka om ett nytt körkort som inte innehåller någon anteckning om yrkeskompetens.

När ett yrkeskompetensbevis lämnas ut förfaller det tidigare beslutet om beviljande av yrkeskompetensbevis och det tidigare beviset upphör att gälla. Om yrkeskompetensbeviset postas till sökanden, ska sökanden förstöra ett tidigare yrkeskompetensbevis i enlighet med de anvisningar som följer med försändelsen. Om yrkeskompetensbeviset inte postas, ska det avhämtas inom ett år efter att det har beviljats. Då det nya yrkeskompetensbeviset överläts, ska det tidigare beviset överlämnas till den som har beviljat det.

Om ett yrkeskompetensbevis inte avhämtas inom den tidsfrist som avses i 2 mom. från det att beviset beviljades, förfaller beslutet om beviljande och beviset kan förstöras. Ett yrkeskompetensbevis som returnerats till tillståndsmyndigheten får förstöras.

Ett tillfälligt dokument som avses i II avd. 3 kap. 14 § 2 mom. i lagen om transportservice utfärdas på Trafiksäkerhetsverkets blankett, och dokumentet gäller i högst en månad. På utlämnande av handlingar tillämpas bestämmelserna i 1 och 2 mom.

9 §

Ersättande yrkeskompetensbevis

Om ett yrkeskompetensbevis har utfärdats i en annan EU- eller EES-stat, förutsätts det för att ett ersättande bevis ska beviljas att föraren har rätt att delta i utbildning i Finland, att föraren har gällande körrätt i Finland och att föraren har giltig yrkeskompetens. Vid beviljande av yrkeskompetensbevis iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs om ansökan om och utlämnande av yrkeskompetensbevis.

Ett ersättande yrkeskompetensbevis utfärdas för en bestämd tid som löper ut vid samma tidpunkt som giltighetstiden för det ursprungliga yrkeskompetensbeviset, om inte förutläggningarna för att förnya kortet uppfylls.

10 §

Krav i fråga om lärarna och den föreståndare som ansvarar för undervisningen

En lärare har de kunskaper i pedagogik som avses i II avd. 3 kap. 11 § 3 mom. i lagen om transportservice, om läraren har trafiklärartillstånd, pedagogiska studier för lärare i enlighet med det som föreskrivs i 22 § i förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998) eller annan pedagogisk behörighet. Inom fortbildningen kan också annan med tanke på utbildningen lämplig pedagogisk behörighet el-

ler på annat sätt uppnådd förtrogenhet med inläring och handledning godkännas. I II avd. 3 kap. 11 § 3 mom. i lagen om transportservice avsedd tillräcklig kännedom om branschen har en lärare som har de kunskaper och den yrkeskunskap som undervisningsuppgiften förutsätter samt förtrogenhet med de bestämmelser, föreskrifter och förfaranden som gäller transportsektorn.

En lärare som ger körundervisning i utbildningen för grundläggande yrkeskompetens ska ha trafiklärtillstånd som berättigar till undervisning i grupp 2. I fråga om utbildning inom försvarsmakten godkänns också försvarsmaktens trafiklärarbehörighet och trafiklärtillstånd. Utöver trafiklärtillståndet ska läraren ha giltig yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i enlighet med undervisningen samt

- 1) ha avlagt den del av specialyrkesexamen för trafiklärare som gäller arbete som yrkeskompetensutbildare inom transportbranschen,
- 2) minst ett års erfarenhet som heltidsanställd förare av fordon i klass C, CE eller D, eller
- 3) yrkesexamen inom transportbranschen, yrkesexamen för bussförare, yrkesexamen för förare av fordonskombinationer eller yrkesexamen för biltransport av trävaror eller grundexamen i logistik inom kompetensområdet för transportservice.

Beträffande kraven för en föreståndare som ansvarar för undervisningen inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens tillämpas vad som i 2 mom. föreskrivs om kraven för en lärare som ger körundervisning. En föreståndare som ansvarar för undervisningen inom fortbildning ska ha i 1 mom. avsedd lämplig behörighet för uppgiften.

11 §

Krav i fråga om undervisningsmaterial och undervisningsmetoder samt lektionernas längd

Undervisnings- och åskådningsmaterialet ska möjliggöra övningar som hänför sig till lastning och annan verksamhet i enlighet med utbildningsprogrammet samt övriga undervisningsämnen som avser teoretiskt och praktiskt kunnande.

Ett fordon eller en fordonskombination som används i körundervisning inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens ska uppfylla kraven på fordon eller fordonskombinationer som används i körundervisning som ges för erhållande av körkort. I ett fordon eller i en dragbil för en fordonskombination krävs dock inga separata manöveranordningar för läraren om eleven har körkort för fordonet eller fordonskombinationen i fråga. En simulator eller något annat undervisningsredskap som används vid körundervisning ska motsvara de krav som gäller för undervisningsredskap som används vid körundervisning för körkort för fordon av motsvarande klass som de fordon som används i undervisningen.

Undervisningsmetoderna inom utbildningen ska möjliggöra ett genomförande av utbildningen så att kraven på undervisningen och givandet av den samt den allmänna organiseringen och övervakningen av verksamheten uppfylls.

En 1-timmis körundervisningslektion som avses inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens och fortbildningen ska pågå minst 50 minuter. I fråga om annan form av undervisning ska en 1-timmis lektion pågå minst 45 minuter.

12 §

Ansökan om godkännande av utbildningscentrum och godkännande av utbildningsprogram inom fortbildningen

Följande handlingar ska fogas till en ansökan om godkännande av utbildningscentrum:

- 1) vid ansökan om tillstånd att ordna utbildning för grundläggande yrkeskompetens, en kopia av det tillstånd att ordna utbildning som avses i II avd. 3 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten

i lagen om transportservice eller att hålla bilskola som avses i 2 punkten i det momentet eller en utredning om en sådan anordnare av utbildning som avses i 3 punkten i det momentet,

2) vid ansökan om tillstånd att ordna endast fortbildning, en kopia ur handels- eller föreningsregistret eller bolagsordningen eller motsvarande bolagsavtal eller en annan sammanslutnings stadgar samt en utredning om förutsättningarna att ordna i ansökan avsedd utbildning,

3) en utredning om att utbildningscentrumet har ett tilltänt uppdrag som föreståndare som ansvarar för undervisningen och en utredning om den ansvariga föreståndarens behörighet och uppfyllande av de krav som föreskrivs i 10 §,

4) en redogörelse för lärarnas behörighet och uppfyllande av de krav som föreskrivs i 10 §,

5) ett utbildningsprogram av vilket undervisningsplanen och undervisningsmetoderna framgår,

6) en redogörelse för den fordonspark som planeras bli använd i undervisningen och om övrigt undervisningsmaterial och dess lämplighet för den utbildning som föreskrivs,

7) en redogörelse för platserna där utbildning ordnas och om elevantalen.

Om den som har rätt att ordna utbildning för grundläggande yrkeskompetens ansöker om tillstånd att ordna endast fortbildning, ska, med avvikelse från det som anges i 1 mom. 2 punkten, till ansökningsföregående utredning som avses i 1 punkten i nämnda moment.

Trafiksäkerhetsverket kan också på särskild ansökan godkänna ett i 1 mom. 5 punkten avsett utbildningsprogram för fortbildningen. För att lämna in ansökan krävs det inte att sökanden är ett utbildningscentrum eller ansöker om att bli ett sådant. Då fortbildning ges ska det utbildningsprogram för fortbildning som Trafiksäkerhetsverket godkänt följas.

Till godkännandet av ett utbildningscentrum och ett i 3 mom. avsett utbildningsprogram kan fogas villkor för genomförandet av utbildningen. Ett godkännande av ett utbildningsprogram gäller högst fem år.

Utbildningscentrumet ska föra en förteckning över lärarna och den föreståndare som ansvarar för undervisningen.

13 §

Krav i fråga om provbedömare

Den som bedömer prov ska ha tillräcklig sakkunskap och tillräckligt yrkeskunnande som inhämtats genom utbildning, arbetserfarenhet eller på något annat sätt samt kännedom om utbildningskraven, lagstiftningen och förfarandena inom transportsektorn. Den som bedömer prov som utgör en del av en yrkesexamen ska ha det yrkeskunnande och den sakkunskap som krävs av bedömare av yrkesutbildning och som är tillräcklig med hänsyn till den examensdel som bedöms samt tillräcklig förtrogenhet med bedömning.

14 §

Anmälan av uppgifter till registret samt registeranteckningar

Utbildningscentrumet ska till Trafiksäkerhetsverket anmäla uppgifter om

1) tidpunkten och platsen för fortbildningen samt uppgifter om det utbildningsprogram som används vid denna,

2) intyg över genomgången fortbildning eller period av fortbildningen samt uppgifter om undervisningens omfattning och om undervisning enligt 2 § 1 mom. som ingått i den,

3) att en person har anmält sig till utbildning för grundläggande yrkeskompetens,

4) avläggande av utbildning för grundläggande yrkeskompetens och undervisningens omfattning i utbildningen,

5) utfärdande av det intyg som avses i 1 § 3 mom., om det är fråga om ett av Trafiksäkerhetsverket godkänt utbildningscentrum som ger utbildning för grundläggande yrkeskompetens.

Uppgifterna antecknas i trafik- och transportregistret. Anmälningarna ska göras utan dröjsmål och dessutom med iakttagande av det som i fråga om anmälan av uppgifter överenskommit i samband med godkännandet av utbildningscentrumet eller tillsammans med serviceproducenten. En i 1 mom. 1 punkten avsedd anmälan ska göras senast 10 dygn innan fortbildningen börjas och en i 1 mom. 2 punkten avsedd anmälan inom två veckor från det att undervisningen gavs.

15 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2018.

Som lärare i körundervisningen inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens i ett utbildningscentrum som undervisnings- och kulturministeriet eller Trafiksäkerhetsverket har godkänt, kan en sådan trafiklärare arbeta som före den 10 september 2008 har arbetat:

1) inom den förarutbildning som ges för förvärvande av kör rätt i klas CE eller D i minst ett år i en bilskola eller inom en yrkesutbildning som ordnats med ett av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd, eller

2) inom den förarutbildning som ges för förvärvande av kör rätt i klass C i minst ett år inom en yrkesutbildning som ordnats med ett av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd eller två år i en bilskola.

Såsom lärare i körundervisningen inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens inom försvarsmakten kan arbeta en person som avses i 2 mom. eller en person, som före den 10 september 2008 i minst ett år har arbetat inom den förarundervisning som ges för körkort för tunga fordon inom försvarsmakten.

Vad som i 2 och 3 mom. i denna paragraf föreskrivs om lärares behörighet gäller också behörigheten för föreståndare som ansvarar för undervisningen inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens.

Av lärare som avses i 2 och 3 mom. i denna paragraf och av sådana i 4 mom. avsedda föreståndare som ansvarar för undervisningen krävs inte att de separat genomgår utbildning för grundläggande yrkeskompetens. För att dessa personers behörighet ska förbli i kraft ska de genomgå fortbildning i anknytning till yrkeskompetens för förare inom vägtrafiken så som därom föreskrivs i lagen om transportservice.

Om en bussförare har erhållit kör rätt före den 10 september 2008 eller en lastbilsförare har erhållit kör rätt före den 10 september 2009, krävs av föraren inte genomgången utbildning för grundläggande yrkeskompetens som motsvarar transportformen. Såsom bevis över genomgången första fortbildning godkänns även ett intyg över genomgången utbildning för grundläggande yrkeskompetens och avläggande av det prov som ingår i utbildningen.

Helsingfors den 7 juni 2018

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Regeringsråd Eija Maunu